

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : ABTC/SSPNT/00004

ชื่อโครงการ : การท่องเที่ยวพื้นประวัติศาสตร์ตามรอยพระพุทธเจ้าหลวง ใน 5 จังหวัดภาคใต้ : สงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช ตรัง และสตูล

ชื่อนักวิจัย : นางสาวคันทรส พวงแก้ว, นางสาวเสาวนีย์ อนุชาญ, นายสราวุฒิ เลิศล้ำไตรภพ, นายพิฑูรย์ ทองฉิม และนางสาวสุดาพร แซ่เลี้ยว
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ และบริษัททัวร์ เซาท์ ไทย

E-mail Address : kuntha_p@hotmail.com

ระยะเวลาโครงการ : 1 มกราคม 2551 – 10 เมษายน 2552

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประวัติศาสตร์ และพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว 2) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) สร้างรูปแบบการถ่ายทอดประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวตามรอยพระพุทธเจ้าหลวงใน 5 จังหวัดภาคใต้ : สงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช ตรัง และสตูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ 1) การศึกษาประวัติศาสตร์ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 35 คน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง 2) กระบวนการมีส่วนร่วมในการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการใน 5 จังหวัดภาคใต้ ควบคู่กับการสนทนากลุ่ม มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 116 คน 3) การสร้างรูปแบบการถ่ายทอดประวัติศาสตร์ แบ่งกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มนักเรียน และนักศึกษา 2) กลุ่มนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน สัมภาษณ์ข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ส่วนผู้บริหารที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และภาครัฐที่เกี่ยวข้อง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน ใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผลการศึกษาพบว่า 1) ประวัติศาสตร์ และเส้นทางการเสด็จประพาสของพระพุทธเจ้าหลวง ใน 5 จังหวัดภาคใต้ กำหนดได้ 9 เส้นทาง สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การเสด็จประพาสทางบก และการเสด็จประพาสทางเรือ 2) กระบวนการมีส่วนร่วมในการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวตามรอยพระพุทธเจ้าหลวง เป็นกระบวนการสื่อสารแบบสองทาง ซึ่งได้โปรแกรมการท่องเที่ยว จำนวน 35 โปรแกรม แบ่งออกเป็น การจ้ดนำเที่ยว 1 วัน จำนวน 13 โปรแกรม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการนำเที่ยวภายในจังหวัด การจ้ดนำเที่ยว 2 วัน 1 คืน จำนวน 11 โปรแกรม และการจ้ดนำเที่ยว 3 วัน 2 คืน จำนวน 11 โปรแกรม เป็นการจ้ดนำเที่ยวที่เชื่อมโยง

สถานที่ที่พระพุทธเจ้าหลวงเสด็จประพาส สถานที่ที่น่าชม สถานที่จำหน่ายสินค้าประจำท้องถิ่น และกิจกรรมการนำเที่ยว ทั้งภายในและภายนอกจังหวัด 3) รูปแบบการถ่ายทอดประวัติศาสตร์และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่นักท่องเที่ยว ตามอัตลักษณ์การท่องเที่ยวพื้นประวัติศาสตร์ตามรอยพระพุทธเจ้าหลวงใน 5 จังหวัดภาคใต้ ที่เข้าถึงนักเรียน / นักศึกษา และนักท่องเที่ยว / นักทัศนอาจร มากที่สุด คือ สื่อโทรทัศน์ ขณะที่ยังคงการบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้ประกอบการ มีความคิดเห็นว่ารูปแบบการถ่ายทอดประวัติศาสตร์ที่เข้าถึงชุมชน นักเรียน นักศึกษามากที่สุด คือ สื่อสิ่งพิมพ์ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากคณะผู้วิจัย ไปจัดทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ในท้องถิ่น อีกทั้งสอดแทรกเนื้อหาในแบบเรียน เรื่อง “บุคคลสำคัญในท้องถิ่น”

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัยในครั้งนี้ คือ 1) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรทำคู่มือการเสด็จประพาสของพระพุทธเจ้าหลวงใน 5 จังหวัดภาคใต้ โดยปรับการใช้ภาษาให้ง่ายต่อการอ่านและการเข้าใจ 2) การแก้ปัญหาการไม่ทราบข้อมูลการเสด็จประพาสของท้องถิ่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยควรเผยแพร่ข้อมูล การเสด็จประพาสของพระพุทธเจ้าหลวง และจัดทัศนศึกษาให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใน 5 จังหวัดภาคใต้ เพื่อต่อยอดให้เกิดการท่องเที่ยวพื้นประวัติศาสตร์ตามรอยพระพุทธเจ้าหลวง 3) รูปแบบการถ่ายทอดประวัติศาสตร์ เพื่อให้เข้าถึงชุมชน กลุ่มนักเรียน นักศึกษา นักท่องเที่ยว และ นักทัศนอาจร ควรประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ อีกทั้งควรจัดอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น หรือ มัคคุเทศก์รุ่นเยาว์ เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจนแก่นักท่องเที่ยว นักเรียน นักศึกษา และนักทัศนอาจรด้วย

คำหลัก : การท่องเที่ยว, พระพุทธเจ้าหลวง

ABSTRACT

Project Code : ABTC/SSPNT/00004

Project Title : Travel to Resuscitate the Historic Routes Retracing The King Rama V in 5 Southern Provinces : Songkhla, Phatthalung, Nakhon Si Thammarat, Trang and Satun

Investigators : Pongkhaew K., Anucham S., Lertlamtraipop S., Thongchim P., Sae-Lieo S., Hatyai University and Tour South Thai Company Limited

E-mail Address : kuntha_p@hotmail.com

Project Duration : 1 January 2008 – 31 December 2008

The purpose for the study is to examine the following : 1) an investigation to resuscitate the historic travel routes of King Rama V (King Chulalongkorn), 2) process to build through people participation on local wisdom, 3) to resuscitate King Chulalongkorn's royal visit to five Southern provinces, namely Songkhla, Phattalung, Nakorn Si Thamarat, Trang and Satun for historical tourism aspects. This study is a participatory action research (PAR).

The research methodology will be based on sampling a population base included : 1) semi-structured in-depth interview of 35 prominent historians, 2) compilation of local wisdom, and its dissemination through organized seminars and workshops in five provinces comprising of 116 focus group participation, 3) construct historical based education unit to transfer to students and tourists as well as excursionists, 4) 400 structured questionnaires will be disseminated to selected interviewees; other relevant information will be gathered from 40 tourism government policy planners and entrepreneurs based on group discussion.

Previous research findings revealed the followings: 1) royal visit to the south by King Chulalongkorn was divided into 9 routes of two modes, ie. , by land transport and waterways, 2) people participation process and compilation of local wisdom were implemented through 35 itineraries, ie. , 13 itineraries of 1-day-trip touring within one province, 11 itineraries of 2-day and one night, and 11 itineraries of 3-day and two-night

integrated touring to follow places where King Rama V had visited, sightseeing, shopping for local products and tour activities with an option of one and more provinces. All of these itineraries were associated to King Chulalongkorn's visits. 3) the pattern of royal journey and historical uniqueness and local wisdom transfer to tourists at large was done via television, one of the most effective media; likewise local administrative offices and Tourism Authority of Thailand were confident that print media were effective tool to reach local communities and students, this included "VIP of Historic Visits"

There are two essential recommendations : 1) Tourism Authority of Thailand and relevant tourism industry ought to be more careful in the publishing and editing of the royal visits to the south as a guidebook let or pamphlet to be disseminated to the public. It should be published both in Thai and English versions, or other languages. 2) if the local did not aware of the royal visits of King Chulalongkorn, Thailand. Research Fund may creatively take a role in dissemination of published literature pertaining to the royal visits to five provinces, 3) historical information via broadcast and print media, professional tourist guide training and young tourist guide training should be planned and implemented.

Keywords : Travel, The King Rama V